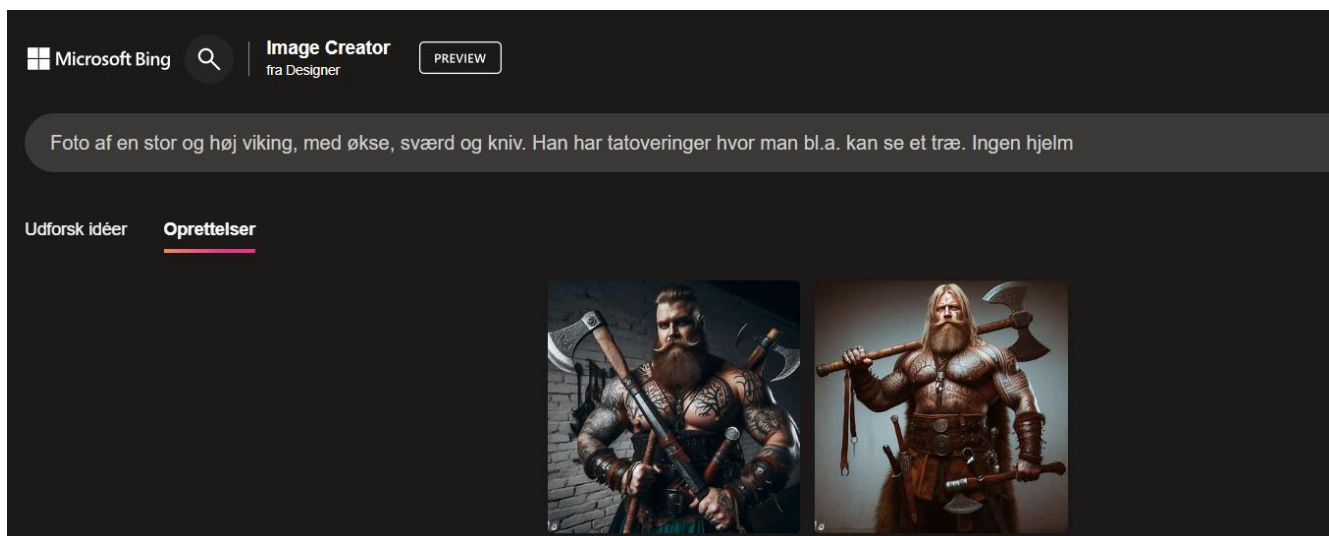

Lærerark til ”Var vikingerne svenske bønder...?”

Vikingetiden er en af de mest berømte historiske tidsperioder – i hvert fald i Danmark. Vikinger lever da også i bedste velgående (her tænkes ikke kun på det svenske danseband [Vikingarna](#)) og bruges i dag bl.a. som underholdning i tv-serier og til at sælge grillpølser. Det er denne form for historiebrug, opgaven tager udgangspunkt i.

Men. Allerførst skal der læses om, hvordan en viking egentlig ud? Det har den arabiske diplomat og rejsende [Ibn Fadlan](#) beskrevet. Hele hans malende beskrivelser af vikingerne og nogle af deres skikke kan læses [her](#). Udover denne kildetekst kan der vises små uddrag af filmen ”Den 13. kriger” (The 13th warrior) med Antonio Banderas i hovedrollen. Filmen går næppe over i filmhistorien, men scenen om vikingernes [hygiejne](#) og [begravelsesskikke](#) er stort set 1:1 ift. den skriftlige kilde fra 922. Men hey! Måske var vikingerne ikke så ulækre. Linea Hansen fra Nationalmuseet har i hvert fald nogle andre kilder der viser det modsatte – se bare [her](#).

Afslutningsvis skal klassen i fællesskab med læreren arbejde med kunstig intelligens. Dette skal bruges til at lave et fotografi af den beskrevne viking. På billedet nedenfor ses, hvordan Microsofts gratisprogram <https://www.bing.com/images/create> kan bruges. Så disse vikinger i virkeligheden sådan ud?

[Kilde 2](#). Fakta har ødelagt mange gode historier – også om vikingerne. I modsætning til Ibn Fadlans ord om høje vikinger, er der ikke meget i de arkæologiske fund, der støtter op om dette. Meget tyder i hvert fald på, at vikingerne på ingen måde var særlig høje. Gennemsnitshøjden for en mand var 172 cm, mens kvindernes højde var omkring 160. I [det lille klip](#) fortælles der om de danske vikingeskeletter. Se mere om virkelighedens vikinger på denne tre minutters video [her](#). Hvem skal vi nu tro på? Ibn Fadlan eller Nationalmuseets antropolog?

Kilde 3 er fra historiebogen ”Indblik og udsyn” til 4. klasse. Denne giver et lidt mere nuanceret syn på, hvad en viking var. I vikingetiden var langt hovedparten af befolkningen bønder, som var gode til at dyrke jorden og få et godt høstudbytte. Jo mere korn, de kunne dyrke, jo flere munde kunne mættes, og befolkningstallet steg i vikingetiden. Selvom vikingerne er kendt for at tage på togter for at plyndre og hente ædle skatte med retur, så var der også vikinger, som drog ud for at finde jord, som de kunne opdyrke og derved skaffe gode livsvilkår for deres husstand. Nederst på siden er et billede af en fredelig bonde-viking. Tal med eleverne om, hvorfor vikingerne oftest vises som krigere og ikke som bønder – er det mon mere spændende og sejt, eller?

Kilde 4 er billeder fra en svensk souvenirbutik i Visby på øen Gotland. Her fremstilles vikingerne som svenskere! Desuden lever myten om horn på hjelmen lystigt videre. Eleverne skal undersøge, hvorvidt der er noget om, at svenskerne også var vikinger. Prøv <https://skolegpt.dk>. Det er en dansksproget – og designet til skolebrug – chatgpt-klon, der er udviklet på Københavns Professionshøjskole. Måske kan den hjælpe med svaret på dette? Konklusionen på opgaven er i hvert fald, at svenskerne også var vikinger. Det er altså ikke kun i Danmark, at vikingerne sælges – og så har vi slet ikke set på, hvordan nordmændene også bruger vikingerne i deres historie. For en god ordens skyld kan det nævnes, at det dermed – med største sandsynlig – var svenske vikinger, som Ibn Fadlan (kilde 1) mødte på floden Volga.

Vikingerne lever i bedste velgående. Man kan spille vikinglotto (overskriften er fra netmediet NordsøPosten 18. august 2021), skrive med vikingblyanter og meget, meget mere med vikingerne. Vikingerne og dermed historien bliver brugt, hvilket eleverne selv skal undersøge i den (næst)sidste opgave. Men hvordan kan det da være, at alt fra blyanter til redningsveste hedder noget med "viking"?

Den sidste side indeholder tre billeder genereret med kunstig intelligens (som eleverne prøvede på side 3 i elevhæftet). Her er der tale om tre fiktive firmaers brug af vikingetiden – stort set på samme måde som eleverne så på side 7 omkring historiebrug. Enten kan eleverne grine lidt af de tre virksomheder, og ellers kan man jo bede eleverne om selv at forskellige lignede reklamekampagner. Hvordan ville eleverne fx sælge slik, cykler – og hvordan ser en viking, der sælger skoletasker, mon ud?

Som afslutning kan reklamen for [Kims chips](#), hvori det påstås, at Leif den Lykkelige kok i 853 opfandt kartoffelchipsen, ses, ligesom Rådet for Sikker Trafik bruger Svend (Tveskæg?) i deres [kampagne](#) for cykelhjelme.